

hvorved Færøerne principielt får al kompetence, mens de danske myndigheder fortsat administrerer nogle ansvarsområder, indtil Færøerne er rede til at overtage dem, men den nye ordning forudsætter, at Danmark får de nødvendige garantier for færøsk politisk og økonomisk ansvarlighed.

Det springende punkt i en fremtidig ordning mellem vore to lande bliver som bekendt den økonomiske aftale, der skal afløse vort nuværende bloktilskudssystem. Statsministerens og dermed vel sagtens regeringens og, formoder jeg, oppositionens holdning er: Jo mere færøsk selvstyre, jo mindre dansk statstilskud, og det er en klar holdning, som Folkeflokken principielt ikke har noget problem med, men det er der andre færøske partier, der har over for deres vælgere.

Folkeflokken ville have løst det problem i en smertefuld, men kort omvæltning, hvis vort forslag i 1994 om en intern devaluering og en sænkning af omkostningsniveauet med en gennemgribende skattereform var blevet gennemført. Dengang var vor økonomi alligevel i frit fald. Men den nødvendige forståelse for sådan en kold tyrker fandtes dengang hverken på Færøerne eller i Danmark.

Hestekuren blev altså ikke gennemført dengang, og derfor må Færøerne de næste mange år nok gennem en langtrukken og næsten lige så smertefuld omstilling med et faldende bloktilskud, efterhånden som vi finder indtægter til at erstatte blokken, vel at mærke hvis landsstyret og dets partier har mod nok til at gennemføre den ændring.

Hvis vi tager de andre færøske partier, så ved vi, at Sambandspartiet ønsker en evig færøsk afhængighed af dansk statsstøtte, og det er vel for nogle et politisk tilværelsesgrundlag nok i sig selv.

Socialdemokratiet på Færøerne ønsker Færøerne som evig overførselsøkonomi og landskassen som konstant omfordeler af alle samfundets værdier med statsstøtten som ekstra socialistisk kødkraft i gryden.

Republikanerne har taget lidt af romantikken og idealismen ud af deres hidtidige løsrivelsespolitik ved at forsikre deres vælgere, at færøsk selvstyre ikke kommer til at koste en krone. Velfærden holdes ved lige af den kommende aftale med regeringen, og det betyder vel, at republikanerne får et problem, hvis regeringen kræver, at prisen for selvstyre er et brat ophør i statstilskuddet.

Folkeflokken prøver at se perspektivet i den nødvendige politiske frihed, der skal til for at indrette Færøerne som et lavskatland, hvor det virkelig kan betale sig for færing og andre, private og virksomheder, at arbejde hårdt, at tjene mange penge, at spare penge op, at sætte penge ind, at investere og at leve.

Og den mulighed tænkte jeg så stærkt på også for Bornholms vedkommende under Lagtingets og Folketingets kontaktudvalgs besøg på øen i sidste måned. Sikke en mulighed en ø som Bornholm har, sikkert langt bedre end Færøerne for at blive et offshoreservicecenter, en blomstrende del af det danske rige, hvis den danske regering ville tillade det.

Spørgsmålet er så, om den danske regering vil spille med, eller om man har til hensigt at overtale landsstyret til at finde en løsning, der skal passe til Sambandspartiets og Socialdemokratiets indstilling til Færøernes fremtid.

Og så får vi måske en gentagelse af de manøvrer, som den danske efterkrigsregering gjorde sammen med Sambandspartiet og Javnadflokken mellem 1945 og 1948, der endte med hjemmestyreløven, som nu nok må betegnes som nedslidt, og som bør erstattes. Et kompromis af den slags bliver et nederlag for landsstyret, som landsstyret måske må bøje sig for, hvis vi ikke er stærke nok til at tage den hårde linje til selvstyre, nemlig hestekuren.

Men så kan i hvert fald republikanerne ikke opfylde deres altafgørende løfte til deres vælgere, nemlig at løsrivelsen skal være omkostningsfri, hvad angår velfærden efter dansk model.

Jeg forventer dog, at regeringen tager landsstyrets anstrengelser med de nuværende undersøgelser og efterfølgende forhandlinger i fuld alvor. Alle Folketingets partier med en enkelt undtagelse har siden 1948 støttet og været stolte over konceptet for rigsfællesskabet i en historisk epoke, hvor forhenværende kolonier med blandet succes har fået selvstyre, dog ofte på kant med deres forhenværende moderlande.

Det danske rigsfællesskab har til sammenligning åndet ro og fordragelighed, selv om der stadig har været et latent krav om fuld selvstændighed for nogles vedkommende på Færøerne. Og dette krav fik som bekendt nyt liv med bankkrisen som katalysator.

Men lad os i fordragelighed arbejde for, at en god aftale næste år mellem landsstyret og regeringen én gang for alle skal jorde de sidste rester af gensidig uvilje, ved at vi enes om en